ฝ.บห.
กง.ปก.
กง.กม.
กง.กง.
กง.บป.

สถจ. ปัตตานี
1822
วันที่ ๙ มี.ค. ๒๕๖๙
เวลา 13.48

ที่ พป 0009/ว 451

5 มีนาคม 2569

เรื่อง การสมัครเข้ารับการคัดเลือกในการศึกษาหลักสูตรวุฒิบัตรการเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 8

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายละเอียดการรับสมัครเข้าศึกษาหลักสูตรฯ

ด้วยสถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล ได้เปิดการศึกษาอบรมหลักสูตรวุฒิบัตรการเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 8 (4สใต้8) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดพื้นที่และสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักการเสริมสร้างสังคมสันติสุขและสันติวิธีอันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผู้เข้าศึกษาประกอบด้วยบุคลากรทางด้านภาคการเมือง ภาครัฐ ภาคประชาชน ภาควิชาการ ทั้งนี้ หลักสูตรฯ **เปิดรับสมัครตั้งแต่บัดนี้ – วันที่ 31 มีนาคม 2569** รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ จึงขอเรียนเชิญท่านหรือบุคลากรที่มีความสนใจและมีคุณสมบัติตรงตามที่หลักสูตรฯ กำหนด สมัครเข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรวุฒิบัตรการเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 8 โดยสามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ นางสาวสุภารัตน์ พรมสวัสดิ์ โทรศัพท์ 02-141-9543 หรือ นางสาวสุภาพร ธราพงษ์พันธ์ โทรศัพท์ 02-141-9539

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อิสระ เสรีวัฒนวุฒิ)
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

เรียน ท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี
-เห็นควรประชาสัมพันธ์ในเว็บไซต์ สถจ.ปัตตานี เพื่อให้บุคลากรในสังกัดและผู้สนใจทราบ
-จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางถนอมรัตน์ บุญสุวรรณ)
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

แจ้ง
(นายไชยะ เจ๊ะแหล้)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์ รักษาราชการแทน
ท้องถิ่นจังหวัดปัตตานี
10 มี.ค. 69

สิ่งที่ส่งมาด้วย

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : 4sorsouth@gmail.com

KPI

เปิดรับสมัคร

หลักสูตรวุฒิบัตร
การเสริมสร้างสังคมสันติสุข
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 8

รศ.ดร.อิสระ เสรีวัฒนวุฒิ
เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า

นายภูมินทร ปลั่งสมบัติ
ประธานหลักสูตรฯ

พลเอก บุญสิน พาดกลาง
ผอ.หลักสูตรฯ

"หลักสูตร 4สใต้ มุ่งสร้างและเปิดพื้นที่ปลอดภัย ทางวิชาการความคิด และประสบการณ์ให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ได้ร่วมกันขับเคลื่อนสังคมสันติสุขชายแดนใต้ และพัฒนาไปสู่นโยบายสันติภาพระดับชาติ"

รับจำนวนจำกัด
45
คนเท่านั้น

รับสมัคร

สมัครได้ตั้งแต่บัดนี้ จนถึงวันที่ 31 มีนาคม 2569

- **เมษายน 2569**
  ประกาศผลการคัดเลือกและรายงานตัวผ่านระบบออนไลน์
- **17 - 19 พฤษภาคม 2569**
  พิธีเปิดการศึกษาอบรม และปฐมนิเทศ
- **พฤษภาคม - กรกฎาคม 2569**
  การศึกษาอบรม ณ โรงแรม ซี.เอส. ปัตตานี ในทุกวันจันทร์และอังคาร

คุณสมบัติผู้สมัคร

- ภูมิลำเนาหรือปฏิบัติงาน อยู่ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ เทพา นาทวี สะบ้าย้อย)
- มีความสนใจและตั้งใจจริงที่จะเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- ปฏิบัติหน้าที่ในบทบาท นักการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ นักการศึกษา ผู้นำสตรี ผู้นำเยาวชน สื่อมวลชน NGO และ CSO

QR Code สมัครเรียนและรายละเอียดหลักสูตร

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล 0-2141-9539, 0-2141-9543

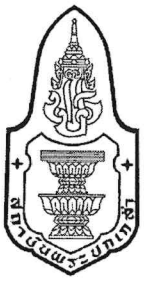

หลักสูตรวุฒิบัตร

“การเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 8”

จัดโดย

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

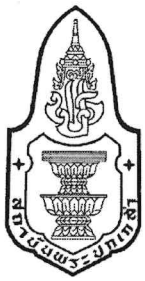

หลักสูตรระดับวุฒิบัตร

"การเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 8"

สรุปภาพรวมของหลักสูตร

1. การเรียนการสอนในห้องเรียนจะเน้นเนื้อหาการทำความเข้าใจหลักการและแนวทางปฏิบัติของกระบวนการสันติภาพ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างนักศึกษาด้วยกันเองที่มีภูมิหลังหลากหลาย ตลอดจนกรณีศึกษาจากหลากหลายพื้นที่
2. การเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์ในพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จในการจัดการความขัดแย้ง
3. เพื่อสร้างเครือข่ายผู้นำและภาคีความร่วมมือในการเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบาย การพัฒนาพื้นที่ และการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกอย่างยั่งยืน

1. หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Deep South) นับเป็นปัญหาเรื้อรังที่สะสมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน งานศึกษาหลายชิ้นชี้ว่าความขัดแย้งดังกล่าวมีรากเหง้ามาตั้งแต่การผนวกดินแดนปาตานี ซึ่งเดิมเคยเป็นรัฐอิสระ เรื่อยมาจนถึงการรวมศูนย์อำนาจของกรุงเทพฯ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ที่มีการต่อต้านและการใช้ความรุนแรงมาโดยตลอด[1] และสถานการณ์ปะทุหนักขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ภายหลังเหตุการณ์ปล้นปืนที่ค่ายปิเหล็ง อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ในปี พ.ศ. 2547 สถานการณ์ความไม่สงบได้ทวีความรุนแรงขึ้น โดยนักวิชาการจำนวนมากมองว่าความซับซ้อนของบริบทพื้นที่ อีกทั้งความหลากหลายทางอัตลักษณ์ด้านชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิต ควบคู่กับความยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหายาเสพติดและปัญหาสังคมด้านอื่นๆ ล้วนเป็นปัจจัยเชิงโครงสร้างที่เอื้อต่อการดำรงอยู่ของความขัดแย้งรุนแรงในพื้นที่

ความรุนแรงได้คร่าชีวิตหลายพันชีวิตในพื้นที่ชายแดนสามจังหวัด สถิติจากฐานข้อมูลของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ (Deep South Incident Database-DSID) พบว่า ในระหว่างเดือนมกราคม ปี 2547 ถึงเดือนเดือนธันวาคม 2568 มีเหตุการณ์ความไม่สงบรวมทั้งสิ้น 23,536 เหตุการณ์ ในช่วงเวลาดังกล่าว มีผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์ความไม่สงบ 7,790 ราย มีผู้บาดเจ็บ 14,794 ราย สรุปได้ว่าในรอบ 21 ปี ระหว่างปี 2547-2568 มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บรวม 22,584 ราย[2]

จากความร่วมมือของหลายภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล สมาชิกรัฐสภา นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการทหาร ตำรวจ และพลเรือน ผู้นำศาสนา นักวิชาการ ผู้นำองค์กรพัฒนาเอกชน นักสิทธิมนุษยชน กลุ่มสตรีและเยาวชน นักธุรกิจ ตลอดจนสื่อมวลชนทั้งจากส่วนกลางและในพื้นที่ ต่างพยายามแก้ไขและทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด และเสริมสร้างสังคมสันติสุขให้เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยแนวทางสันติวิธี จนทำให้งานศึกษาหลายชิ้นมองว่าความรุนแรงในชายแดนใต้เริ่มลดลงเนื่องจากความพยายามของทุกภาคส่วนที่พยายามสร้างกระบวนการสันติภาพจนเกิดผลลัพธ์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น รายงานของโครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการสันติภาพครั้งที่ 7 (Peace Survey) ระบุว่าประชาชนในพื้นที่ร้อยละ 62.7.8 มองว่ากระบวนการพูดคุยนั้นส่งผลต่อบรรยากาศในพื้นที่เหมือนเดิม/แย่ลง และร้อยละ 33.5 มอง

---

[1] ชากีย์ พิทักษ์คุมพล. (2559). **บทสำรวจการศึกษาความขัดแย้งและการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในรอบศตวรรษ (พ.ศ. 2547-2557)**. สืบค้นจาก http://socanth.tu.ac.th/ccscs/wp-content/uploads/2017/09/anusorn-ed-2560-zakee.pdf สืบค้น เมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2562

[2] สถิติสะสมเหตุการณ์ชายแดนใต้ Summary of Incidents in Southern Thailand ฐานข้อมูลศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้: เดือนมกราคม 2547 - เดือนธันวาคม 2568 สืบค้นจาก https://cscd.psu.ac.th/th?utm_source=chatgpt.comเมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2569.

ว่าสถานการณ์ดีขึ้น และประชาชนกว่าร้อยละ 70.3 สนับสนุนกระบวนการการพูดคุย/เจรจาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา วิเคราะห์ได้ว่าประชาชนในพื้นที่มีความหวังต่อกระบวนการสันติภาพ

แนวทางสันติวิธีเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล และสอดคล้องกับวิถีประชาธิปไตยที่มุ่งลดระดับความรุนแรง เพื่อให้สถานการณ์คลี่คลายและกลับคืนสู่ภาวะปกติ โดยเฉพาะการเปิด “พื้นที่พูดคุย” (dialogue) เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านกระบวนการที่มีความครอบคลุม (inclusive) ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร “การเสริมสร้างสังคมสันติสุข” หรือหลักสูตร 4ส ที่มุ่งพัฒนาความรู้ ความเข้าใจด้านความขัดแย้ง สันติวิธี และสันติวัฒนธรรมในสังคมพหุลักษณ์ ตลอดจนเสริมสร้างทักษะการจัดการความขัดแย้งด้วยเครื่องมือและกระบวนการเชิงสันติวิธี พร้อมทั้งปลูกฝังเจตคติที่เคารพความแตกต่างหลากหลายบนฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้แก่ผู้บริหารระดับสูง

ในขณะเดียวกัน หลักสูตร “การเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้” รุ่นที่ 8 (4สใต้ 8) เป็นการนำกรอบแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในบริบทพื้นที่ที่มีความเปราะบางและมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วิถีชีวิตและประวัติศาสตร์ความขัดแย้งอย่างเข้มข้น โดยเน้นการสร้างพื้นที่ปลอดภัย (safe space) เพื่อการสื่อสารอย่างสันติ การสร้างความเข้าใจร่วม และการพัฒนาเครือข่ายผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นการบูรณาการหลักสูตรที่สะท้อนถึงความต่อเนื่องของยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้นำด้านสันติวิธี ทั้งในระดับโครงสร้างและระดับพื้นที่ อันมุ่งสู่การแปรเปลี่ยนความขัดแย้ง (conflict transformation) และการสถาปนาวัฒนธรรมสันติภาพอย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ สถาบันพระปกเกล้า โดยสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล จึงได้จัดหลักสูตรระดับวุฒิบัตร “การเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้” เพื่อขยายพื้นที่สันติภาพโดยการเปิดเวทีแห่งการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมซึ่งมาจากทุกภาคส่วนของสังคมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันอย่างอิสระ ตลอดจนร่วมกันแสวงหาทางออกซึ่งเป็นที่ยอมรับได้ของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่การทำงานในลักษณะเครือข่ายเพื่อเสริมสร้างกระบวนการสันติภาพ (peace process) ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นพื้นที่ปลอดภัยให้นักศึกษาที่มีความแตกต่างหลากหลายได้เรียกเปลี่ยนเรียนรู้บนพื้นฐานของความเป็นมนุษย์ของกันและกัน (Humanized Approach) ซึ่งให้ความสำคัญกับสิทธิมนุษยชน ศักดิ์ศรี ความรู้สึก และประสบการณ์ของมนุษย์อย่างเท่าเทียม

2.1 เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักการความขัดแย้ง ความรุนแรง สันติวิธี และทักษะกระบวนการสันติภาพ (Peace Process) ในสังคมพหุวัฒนธรรม

2.3. เสริมสร้างทักษะและประสบการณ์เพื่อสร้างฟันเฟืองที่มีคุณภาพให้กระบวนการสร้างเสริมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.4. เพื่อสร้างทัศนคติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้วยสันติวิธีสำหรับการทำงานในการร่วมกันแสวงหาทางออกอันเป็นที่ยอมรับมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ของทุกภาคส่วน

2.5. เพื่อสร้างผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงในการขับเคลื่อนสังคมสันติสุขด้วยสันติวิธี (The Agents of Change for Peace Net)

3. คุณสมบัติของผู้สมัครเข้ารับการศึกษา

1) มีความสนใจ มุ่งมั่นตั้งใจ ที่จะเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจิตใจเปิดกว้างพร้อมที่จะทำงานกับผู้เห็นต่าง

2) มีบทบาทสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาความไม่สงบและเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ สามารถสะท้อนความคิดเห็นและมีความเชื่อมโยงไปยังกลุ่มของตนได้ในวงกว้าง ตลอดจนสามารถขยายผลการเรียนรู้และขับเคลื่อนงานเสริมสร้างสันติสุขของสังคมอย่างต่อเนื่องในลักษณะของเครือข่ายภายหลังจากการอบรมไปแล้ว

3) ผู้ปฏิบัติหน้าที่หรือมีบทบาทใดบทบาทหนึ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ จะนะ เทพา สะบ้าย้อย นาทวี ต่อไปนี้ คือ นักการเมือง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นักการศาสนา นักการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้นำสตรี ผู้นำเยาวชน และสื่อมวลชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

4) บุคคลที่สถาบันพระปกเกล้าเห็นสมควรให้เข้าร่วมเพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างสังคมสันติสุข

4. จำนวนและองค์ประกอบของนักศึกษา

นักศึกษาจำนวน 45 คน ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ 4 อำเภอในจังหวัดสงขลา ได้แก่ จะนะ เทพา สะบ้าย้อย นาทวี โดยอาจแบ่งองค์ประกอบออกเป็น 5 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1) **ภาคการเมือง** เช่น นักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองระดับท้องถิ่น ผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล/ อบต./อบจ.)
2) **ภาครัฐ** เช่น เจ้าหน้าที่รัฐฝ่าย**ความมั่นคง** (ทหาร – ระดับพันตรีขึ้นไป/ ตำรวจ – ระดับพันตำรวจตรีขึ้นไป) **ฝ่ายปกครอง** (หัวหน้าหรือรองหัวหน้าส่วนระดับจังหวัด/นายอำเภอ) และ**ฝ่ายการพัฒนา** (หัวหน้าหรือรองหัวหน้าส่วนระดับจังหวัดหรือเทียบเท่า)
3) **ภาคประชาชน** เช่น กรรมการอิสลามประจำจังหวัด โต๊ะอิหม่าม กรรมการชมรมพระพุทธศาสนา พระ กรรมการมูลนิธิ/สมาคมจีน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มสตรีที่ได้รับผลกระทบ ผู้นำเยาวชน ผู้นำองค์กรพัฒนาเอกชนในพื้นที่ หรือสื่อมวลชน
4) **ภาควิชาการ** เช่น กรรมการชมรมตาดีการะดับจังหวัด กรรมการสมาคมปัญญาชนมุสลิม กรรมการสมาคมโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ผู้บริหารโรงเรียน/อุสตาซ) กรรมการสมาคมสถาบันศึกษาปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ (โต๊ะครู) กรรมการสมาพันธ์ครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยในพื้นที่ (โดยเฉพาะฝ่ายกิจการนักศึกษา) หรือนักวิชาการอิสระ
5) **บุคคลที่สถาบันพระปกเกล้าเห็นสมควรให้เข้าร่วม**เพื่อสนับสนุนการเสริมสร้างสังคมสันติสุข

5. วิธีดำเนินการศึกษา

รูปแบบการดำเนินการศึกษา จะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การบรรยายทางวิชาการ /เสวนาทางวิชาการ กิจกรรมกระบวนการสานเสวนาเพื่อสร้างความเข้าใจและ/หรือหาทางออกร่วมกัน และกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

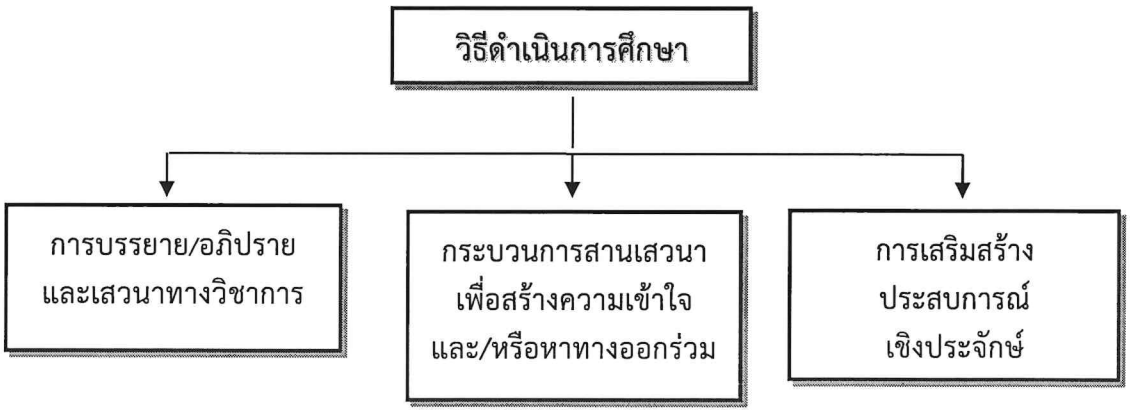

5.1 <u>การบรรยายทางวิชาการ</u>

การบรรยายทางวิชาการนี้ จะเป็นการฟังการบรรยายทางวิชาการโดยเน้นที่หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสังคมสันติสุขจากอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีความรู้และประสบการณ์ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

5.2 <u>กระบวนการสานเสวนาเพื่อสร้างความเข้าใจและ/หรือหาทางออกร่วมกัน</u>

กระบวนการสานเสวนา (peace dialogue) นี้ จะเป็นการพูดคุยและรับฟังความคิดเห็น ประสบการณ์ และมุมมองที่แตกต่างหลากหลายระหว่างนักศึกษาที่มาจากภาคส่วนต่าง ๆ ด้วยกันเอง และกับผู้ทรงคุณวุฒิในประเด็นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อทำความเข้าใจมุมมองและสร้างความไว้วางใจระหว่างกัน ซึ่งจำเป็นต้อง 'เอาใจเขามาใส่ใจเรา' ด้วย[3] โดยเมื่อเกิดความเข้าใจกันแล้วก็สามารถที่จะนำไปสู่ขั้นตอนของการแสวงหาทางออกที่ลงตัวและยอมรับกันได้ร่วมกันในการสร้างสันติสุขในพื้นที่ได้ต่อไป

5.3 <u>การเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์</u>

การเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์นี้ จะแบ่งเป็น 2 กิจกรรมหลัก

5.3.1 การลงพื้นที่ดูงานกรณีศึกษาที่ชุมชนมีกระบวนการสร้างความสันติสุขจนประสบความสำเร็จในการยุติความรุนแรง โดยนักศึกษาจะได้ลงพื้นที่เรียนรู้กรณีศึกษาความขัดแย้งในบริบทจริง และได้พูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองกับผู้นำชุมชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในกรณีนั้น ๆ อันจะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงลึกมากขึ้น อีกทั้งเป็นการสร้างสัมพันธไมตรีกับบุคลากรต่าง ๆ ในพื้นที่ที่ทางคณะได้เดินทางไป ซึ่งจัดว่าเป็นกระบวนการหนึ่งในการเสริมสร้างสังคมสันติสุขด้วย

5.3.2 การศึกษาดูงานต่างประเทศจะเป็นการจัดให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเดินทางไปยังประเทศที่กำหนด จำนวน 1 ครั้ง เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงด้านการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและการสร้างสันติภาพจากบริบทสากล เชิงลึกในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความขัดแย้งและการสร้างสันติภาพและประเด็นการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลาย ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมจะมีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือองค์กรในประเทศที่ไปศึกษาดูงาน ทั้งนี้ การศึกษาดูงานต่างประเทศ ***ไม่ได้เป็นเงื่อนไขในการจบการศึกษาอบรม***

6. วัน เวลา และสถานที่ดำเนินการศึกษา

ระยะเวลาประมาณ 4 เดือน โดยเรียนทุกวันจันทร์และอังคาร เวลา 09.00 – 16.00 น. (ระหว่างเดือนพฤษภาคม – กันยายน 2569 ณ โรงแรมซีเอส ปัตตานี ซึ่งช่วงเช้าจะเป็นการรับฟังการบรรยาย

[3] ดูรายละเอียดเพิ่มเติมใน เมธัส อนุวัตรอุดม. 2557. สันติสนทนา. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

จากผู้ทรงคุณวุฒิ และช่วงบ่ายจะเป็นกระบวนการสานเสวนาสลับการบรรยายเพื่อรับฟังมุมมองของกันและกันและ/หรือหาข้อสรุปร่วมกันในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

7. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรวุฒิบัตรการเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวนชั่วโมงทั้งสิ้น 114 ชั่วโมง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

7.1 การเรียนการสอนในชั้นเรียน รวม 72 ชั่วโมง

7.1.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานความขัดแย้งและสันติวิธี (54 ชั่วโมง)

1) ธรรมชาติของความขัดแย้งและแนวทางการแปลงเปลี่ยนความขัดแย้ง (9 ชม.)

2) การวิเคราะห์ความขัดแย้งอย่างเป็นระบบ (12 ชม.)

3) กระบวนการสันติภาพระดับบน (Track I): หลักคิดและแนวทางปฏิบัติ (6 ชม.)

4) กระบวนการสันติภาพระดับกลางและระดับฐานราก (Track II-III): หลักคิดและแนวทางปฏิบัติ (6 ชม.)

5) การใช้แนวคิดสันติวิธีในการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง: ประสบการณ์เปรียบเทียบจากต่างประเทศ (9 ชม.)

6) การฝึกปฏิบัติสถานการณ์จำลองกระบวนการสันติภาพ (12 ชม.)

7.1.2 กลุ่มวิชาประเด็นการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธี (18 ชั่วโมง)

7.2 การเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์ รวม 30 ชั่วโมง

7.2.1 การเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์ในประเทศ

7.3 กิจกรรมปฐมนิเทศและกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อการนำเสนอการสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวม 12 ชั่วโมง

7.4 การศึกษาดูงานต่างประเทศ

หลักสูตรฯ จะเป็นการจัดให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมเดินทางตามประเทศที่กำหนด เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงด้านการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีและการสร้างสันติภาพจากบริบทสากล ซึ่งจะเน้นการศึกษาดูงานเชิงลึกในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการความขัดแย้งและ การสร้างสันติภาพ โดยผู้เข้ารับการศึกษาอบรมจะมี โอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือองค์กรในประเทศที่ไปศึกษาดูงาน **ทั้งนี้ การศึกษาดูงานต่างประเทศไม่ได้เป็นเงื่อนไขในการจบการศึกษาหลักสูตรฯ**

8. คำอธิบายเนื้อหา

8.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานความขัดแย้งและสันติวิธี รวม 7 วิชา (54 ชั่วโมง)

กลุ่มวิชาพื้นฐานความขัดแย้งและสันติวิธีจะเป็นกลุ่มวิชาที่นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาและลักษณะสำคัญของความขัดแย้งและความรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทักษะการสื่อสารอย่างสันติซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการสร้างสันติภาพ แนวคิดพื้นฐานตลอดจนแนวทางปฏิบัติในการสร้างสันติภาพ โดยจะเน้นไปที่การพูดคุยสันติภาพ การไกล่เกลี่ย การเจรจาสันติภาพ บทบาทของภาคประชาสังคม และกระบวนการสันติภาพในภาพกว้าง รวมถึงประสบการณ์เปรียบเทียบการใช้สันติวิธีในพื้นที่ขัดแย้งอื่น ๆ ของโลก

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เมื่อผ่านการศึกษากลุ่มวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะ

1) สามารถอธิบายความเป็นมา สาเหตุรากเหง้า และทางออกที่เป็นไปได้ของความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้จากหลากหลายแง่มุมได้อย่างชัดเจน
2) สามารถอธิบายกรอบแนวคิดและแนวทางการนำกระบวนการพูดคุยสันติภาพ การไกล่เกลี่ย และการเจรจาสันติภาพไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงภายใต้บริบทการทำงานของตนเองได้อย่างเป็นระบบ
3) เกิดทักษะเบื้องต้นในการสนทนาอย่างสันติเพื่อรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างได้โดยไม่ด่วนตัดสิน

หัวข้อวิชา

1) **ธรรมชาติของความขัดแย้งและแนวทางการแปรเปลี่ยนความขัดแย้ง (9 ชม.)**
   ศึกษาธรรมชาติของความขัดแย้ง ความหมาย ลักษณะสำคัญ และพลวัตของความขัดแย้ง ตลอดจนแนวทางในการจัดการแก้ไขหรือแปลงเปลี่ยนความขัดแย้งไปสู่สันติภาพ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการทำความเข้าใจกระบวนการสร้างสังคมสันติสุข
2) **การวิเคราะห์ความขัดแย้งอย่างเป็นระบบ (12 ชม.)**
   ศึกษาแนวทางการวิเคราะห์ความขัดแย้งโดยพิจารณาถึงผู้เกี่ยวข้องหลัก (actors) ประเด็นความต้องการ (issues) ซึ่งเป็นสาเหตุรากเหง้า ประวัติศาสตร์เรื่องเล่า (narratives) และแรงขับเคลื่อน (conflict drivers) ที่ทำให้ความขัดแย้งยืดเยื้อ โดยจะใช้กรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานีเป็นกรณีศึกษาหลัก

3) **กระบวนการสันติภาพระดับบน (Track I): หลักคิดและแนวทางปฏิบัติ (6 ชม.)**

ศึกษาแนวคิดของกระบวนการสันติภาพในภาพรวมและมุ่งเน้นที่ระดับบน โดยใช้แนวทางการจัดการความขัดแย้งด้วยสันติวิธีผ่านกระบวนการพูดคุยสันติภาพ (dialogue) การอำนวยความสะดวกในการพูดคุย (facilitation) การเจรจา (negotiation) และการไกล่เกลี่ยสันติภาพ (mediation) ซึ่งจะพิจารณาความหมายและความสำคัญในเชิงหลักการทฤษฎี ความเชื่อมโยงและความแตกต่างในเชิงแนวคิดและแนวปฏิบัติของกระบวนการดังกล่าว ตลอดจนการฝึกปฏิบัติในบทบาทสมมติ (role play) เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางที่อาจดำเนินการต่อไปสำหรับกรณีจังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี

4) **กระบวนการสันติภาพระดับกลางและระดับฐานราก (Track II-III): หลักคิดและแนวทางปฏิบัติ (6 ชม.)**

ศึกษาแนวคิดของกระบวนการสันติภาพในระดับกลางและระดับฐานราก โดยพิจารณาในเชิงหลักการทฤษฎี แนวทางและความเป็นไปได้ในการริเริ่มนำหลักการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การดำรงรักษาและหนุนเสริมกระบวนการให้มีความต่อเนื่อง ตลอดจนการวิเคราะห์ถึงโอกาสและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างทาง รวมทั้งปัจจัยสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศที่ดีในระดับพื้นที่

5) **การใช้แนวคิดสันติวิธีในการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง: ประสบการณ์จากต่างประเทศ (9 ชม.)**

ศึกษาแนวทางการใช้แนวคิดสันติวิธีในการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างทั้งทางความคิดความเชื่อ วิถีชีวิต และวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สันติวิธีภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรง ซึ่งจะเป็นการเรียนรู้ประสบการณ์จากกรณีความขัดแย้งในต่างประเทศ

6) **การฝึกปฏิบัติสถานการณ์จำลองกระบวนการสันติภาพ (12 ชม.)**

ฝึกปฏิบัติบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองกระบวนการสันติภาพ โดยจะต้องนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้เข้ากับบทบาทและสถานการณ์ ซึ่งจะเป็นการจำลองสถานการณ์กระบวนการสันติภาพที่มีตัวแสดงเกี่ยวข้องในทุกระดับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตลอดจนมองเห็นพลวัต โอกาส และข้อท้าทายต่าง ๆ ในกระบวนการสันติภาพได้อย่างชัดเจน

8.2 <u>กลุ่มวิชาประเด็นการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธี</u> **รวม 3 วิชา (18 ชั่วโมง)**

กลุ่มวิชาประเด็นการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธีเป็นกลุ่มวิชาที่จะศึกษาในประเด็นที่มีนัยสำคัญต่อการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยที่นักศึกษาให้ความสนใจและมีความเห็นร่วมกันว่าต้องการที่จะศึกษาเรียนรู้ ด้วยกระบวนการระดมสมองเพื่อประเมินความสนใจ (need assessment) ซึ่งจะมีการจัดกระบวนการดังกล่าวในช่วงท้ายของกลุ่มวิชาพื้นฐาน

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เมื่อผ่านการศึกษากลุ่มวิชานี้แล้ว นักศึกษาจะ

1) สามารถอธิบายแนวทางการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธีในแง่มุมต่าง ๆ ซึ่งอยู่ในความสนใจของนักศึกษาได้อย่างเป็นชัดเจน
2) สามารถกำหนดประเด็นที่จะนำไปการจัดทำเป็นเอกสารแนวทางการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

หัวข้อวิชา

1) **การสร้างสันติภาพผ่านสังคมพหุวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลาย (9 ชม.)**

   ศึกษาถึงการสร้างสันติภาพเชิงบวกผ่านแนวคิดพหุวัฒนธรรมที่เน้นการเคารพการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลาย หลักการสำคัญของแนวคิดพหุวัฒนธรรม ตัวอย่างของแนวคิดพหุวัฒนธรรมที่ถูกนำไปใช้ในฐานะนโยบายแห่งชาติ เพื่อนำไปสู่การสร้างบรรยากาศในการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างทางวัฒนธรรม

2) **บทบาทของภาครัฐต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ความเป็นจริงและความคาดหวัง (3 ชม.)**

   ศึกษาประเด็นที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธีที่นักศึกษาสนใจจะเรียนรู้และจัดทำเป็นเอกสารร่วมกัน

3) **ประเด็นที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธีที่นักศึกษาสนใจจะเรียนรู้ร่วมกัน (6 ชม.)**

   ศึกษาประเด็นที่มีความสำคัญต่อการสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วยสันติวิธีที่นักศึกษาสนใจจะเรียนรู้และจัดทำเป็นเอกสารร่วมกัน

8.3 การเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์ (30 ชั่วโมง)

การเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์จะเป็นการลงพื้นที่เรียนรู้กรณีศึกษาชุมชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เพื่อช่วยให้นักศึกษานำเครื่องมือที่เรียนในห้องเรียนไปใช้ในการปฏิบัติ เพื่อช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ในเชิงลึกมากขึ้น และสามารถนำมาสู่การแก้ไขปัญหาชายแดนใต้ในระดับพื้นที่ได้ มากไปกว่านั้นยังเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์จะนำไปสู่การพัฒนาเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายได้ด้วย

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

เมื่อผ่านกิจกรรมการเสริมสร้างประสบการณ์เชิงประจักษ์ นักศึกษาจะ

1) เกิดมุมมองที่หลากหลายและกว้างขวางมากขึ้นในส่วนของคุณลักษณะและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ทำให้เกิดสันติสุขขึ้นในชุมชน
2) เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติโดยที่สามารถดำรงรักษาอัตลักษณ์ของตนเองควบคู่ไปกับการยอมรับในอัตลักษณ์ที่แตกต่างของผู้อื่น
3) เรียนรู้ทัศนคติและเกิดความเข้าใจระหว่างนักศึกษาด้วยกันเองมากขึ้น อันจะเป็นปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญต่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในอนาคต
4) พัฒนาไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาชายแดนใต้จากมุมมองของคนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

9. เงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา

นักศึกษาที่จะได้รับวุฒิบัตรจากสถาบันพระปกเกล้า จะต้องผ่านเกณฑ์ดังต่อไปนี้

9.1 เข้ารับการศึกษาอบรมในหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของระยะเวลาการศึกษารวมทั้งหมด

9.2 เข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศที่กำหนดในหลักสูตร และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์และคณะวิทยากรในหลักสูตรตลอดการศึกษา

9.3 ผ่านการประเมินผลในการนำเสนอกิจกรรมการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้

9.4 ไม่ดำเนินการใด ๆ อันนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียงของสถาบันพระปกเกล้า

10. ชื่อประกาศนียบัตรและเข็มวิทยฐานะ

เข็มวิทยฐานะระดับวุฒิบัตร

วุฒิบัตรการเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้

11. ค่าลงทะเบียน

หลักสูตรวุฒิบัตรการเสริมสร้างสังคมสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รุ่นที่ 8 ไม่มีค่าลงทะเบียน ทั้งนี้ กรณีศึกษาดูงานต่างประเทศ อาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมสำหรับผู้เข้าร่วมตามความเหมาะสม

12. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

12.1 ผู้ศึกษาอบรมมีความรู้ความเข้าใจในหลักการและแนวคิดในการเสริมสร้างสังคมสันติสุข

12.2 ผู้ศึกษาอบรมมีทัศนคติที่ดีระหว่างผู้เข้าร่วมศึกษาบนพื้นฐานของการมองเห็นความเป็นมนุษย์ของกันและกัน

12.3 ผู้ศึกษาอบรมเห็นคุณค่าความสำคัญของสันติวิธีและกระบวนการสันติภาพ

12.4 ผู้ศึกษาอบรมสร้างเครือข่ายผู้นำทางความคิดในการเสริมสร้างสังคมสันติสุข (Peace Net of Opinion Leaders) สำหรับการทำงานในการร่วมกันแสวงหาทางออก

12.5 เกิดกิจกรรมการเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นักศึกษาได้ดำเนินการร่วมกัน